

Cuira, 19 da november 2025

Communicaziun a las medias

In edificzi istoric per la Dretgira superiura

A Cuira ha la cussegliera guvernativa Carmelia Maissen surdà oz mesemna uffizialmain l'Edifizi chantunal sanà ed engrondì a la Dretgira superiura ed a ses president Remo Cavegn. L'Edifizi chantunal che ha passa 140 onns è vegnì sanà durant pli che 2 onns, accompagnà da la Tgira da monuments ed engrondì cun in'annexa. La Refurma da las dretgiras 3 è pia er realisada pertutgant il lieu.

«La fusiun da la Dretgira chantunala e da la Dretgira administrativa a la Dretgira chantunala superiura è la part centrala da la Refurma da las dretgiras 3», ha ditg Remo Cavegn, president da la Dretgira superiura. Questa fusiun han las votantas ed ils votants grischuns concludì la fin da november 2022. Per il cumenzament da l'onn 2025 ha la Dretgira superiura cumenzà cun l'activitad da giurisdicziun. Dapi lura è ella l'istanza giudiziala chantunala suprema en dispitas costituziunalas, administrativas e d'assicuranzas socialas sco er en chaussas civilas e penalas. Durant la fasa iniziala è il manaschi giudizial vegnì cuntinuà als dus lieus vertents a la Obere Plessurstrasse 1 (anteriura Dretgira administrativa) sco er a la Poststrasse 14 (anteriura Dretgira chantunala) a Cuira. «Dapi la fin d'october è la Dretgira superiura ussa unida sut in tetg en mo in lieu», è sa legrà Cavegn. Var 50 collavuraturas e collavuratur lavuran dapi lura en l'anteriur Edifizi chantunal a la Grabenstrasse 30 a Cuira.

Ina nova èra cumenza

«Cun la surdada a la Dretgira superiura cumenza ina nova èra per l'Edifizi chantunal», ha ditg la cussegliera guvernativa Carmelia Maissen, scheffa dal Departament d'infrastructura, energia e mobilitad, en ses pled a chaschun da l'inauguraziun uffiziala. L'edifizi da passa 140 onns è stà l'emprim edificzi chantunal uffizial dal chantun Grischun ch'è vegnì construiì ils onns 1877/1878 da l'architect Johannes Ludwig da Cuira. Durant ils emprims onns era el er la sedia dal Cussegl grond, da la Banca Chantunala Grischuna e da la Dretgira chantunala. Durant l'Emprima Guerra mundiala aveva il commando local da Cuira ses quartier en l'Edifizi chantunal. Ils onns 1920 ha l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun midà a la Grabenstrasse, nua ch'el è restà fin il cumenzament da las lavurs da renovaziun l'onn 2023. «L'Edifizi chantunal è ina chasa d'impurtanza istorica, che ademplescha ina rolla impurtanta per il chantun. Jau ma legrel ch'el survegn puspè enavos ina part da sias incumbensas statalas ch'el aveva gia ina giada», uschia Maissen.

Tegnì en in stretg urari

Cun la renovaziun è vegnida restabilida principalmain la repartiziun oriunda dals locals en l'edifizi. En la nova Dretgira superiura e sia annexa sa chattan stanzas da partidas, da dretgira e da sesidas, ina biblioteca, biros d'ina persuna e da teams, locals accessorics sco er la chanzlia cun spurtegl e cun foyer a l'entrada e la cafetaria interna. «Da menziunar spezialmain è la reconstrucziun da la veglia curt interna e da l'anteriura sala dal Cussegl grond sin dus plauns, nua ch'i sa chatta oz la gronda sala da dretgira», ha cuntinuà la cussegliera guvernativa Maissen. La sala da dretgira sa preschenta puspè cun las fanestras d'art oriundamain en colur e cun ils candelabers istorics.

In nov parc tranter la Villa Brügger, il pavigliun da curtin e l'Edifizi chantunal collia il stabiliment. «L'urari per il project da construcziun complex è stà fitg rigurus dal cumenzament ennà. Mo grazia al grond engaschament da tut las personas participadas èsi gartegià da cuntanscher tut las finamiras dal project e d'observar ils termins», ha ditg l'architect chantunal Andreas Kohne.

Per gronda part interpresas regiunalas

Il matg 2023 han cumenzà las lavurs da l'annexa e da sanaziun da l'Edifizi chantunal sut la direcziun da l'Uffizi da construcziun auta, che ha collavurà stretgamain cun il team da planisaziun e cun la Tgira chantunala da monuments. Aebi & Vincent Architekten SA da Berna e la Fanzun SA da Cuira èn stads responsabels per la planisaziun e per la realisaziun. Per las lavurs da construcziun han pudì vegnir incumbensadas per gronda part interpresas regiunalas.

Ils custs da l'entir project sa movan en il rom dal credit permess da 29,2 milliuns francs. Il Cussegl grond ha approvà il credit d'impegn en la sessiun da zercladur 2022, ils 27 da november 2022 han las votantas ed ils votants grischuns acceptà el.

Infurmaziuns:

- Cussegliera guvernativa dr. Carmelia Maissen, scheffa dal Departament d'infrastructura, energia e mobilitad, e-mail Carmelia.Maissen@diem.gr.ch
- Remo Cavegn, president da la Dretgira superiura, tel. +41 81 257 36 85 (cuntanschibel da las 13.30 fin las 14.00), e-mail medien.og@gr.ch
- Andreas Kohne, architect chantunal, Uffizi da construcziun auta dal Grischun, tel. +41 81 257 36 31 (cuntanschibel da las 13.00 fin las 13.30), e-mail Andreas.Kohne@hba.gr.ch

Ils candelabers istorics ...

En il rom da la renovaziun e da l'engrondiment da l'Edifizi chantunal èn vegnids installads dus candelabers istorics che derivan da l'anteriura sala dal Cussegl grond en l'Edifizi chantunal a lur nov lieu. Ils candelabers artistics dateschan da l'onn 1908 – in temp, en il qual l'electrificaziun da la sala è vegnida realisada per l'emprima giada. Els èn vegnids creads dal ferrer d'art Johann Gestle da Cuira. Suentar decennis en il local da protecziun da la cultura a Haldenstein returnan ils dus candelabers ussa en lur lieu d'origin sco emprést dal Museum retic. En stretga collavuraziun cun il Museum retic e cun la Tgira da monuments dal Grischun èn els vegnids restaurads cun gronda lavur ed adattads cun quità a pretensiuns modernas. En connex cun la restauraziun han ils candelabers survegnì in'electrificaziun dal tuttatafeg nova: Els èn equipads cun ina tecnica da LED effizienta areguard l'energia. Lur illuminaziun po ussa vegnir regulada ed els èn tecnicamain sin il stadi il pli nov, senza avoir pers lur caracter istoric.

... e las fanestras d'art en color

La fin d'avrigl da quest onn èn vegnidas montadas en la nova gronda sala da la Dretgira superiura – l'anteriura sala dal Cussegl grond fin l'onn 1962 – otg fanestras da vaider istoricas d'art. Las fanestras d'art en color cun lur picturas impressiunantas derivan da Karl Andreas Wehrli (datadas dal 1875 fin il 1885). La restauraziun pretensiusa da las fanestras è vegnida fatga dals restauraturs da vaider Engeler SA e Mathies SA. Durant decennis eran ils tocs ch'eran impurtants per l'istorgia d'art, magasinads e pachetads cun quità en l'archiv dal Museum retic. Els eran vegnids depositads là suenter la renovaziun da l'Edifizi chantunal durant ils onns 1960. Ussa èn las fanestras da vaider returnadas en lur lieu oriund sco emprést da la Fundaziun Museum retic.

Responsabladad: Uffizi da construcziun auta

Data: 19-11-2025